

Brüsszel, 2025. december 4.
(OR. en)

16330/25

COMPET 1294	POLCOM 369
IND 577	FDI 59
MI 1010	ENV 1333
RELEX 1625	ENER 649
WTO 123	DUAL USE 59
COMER 183	TELECOM 458
CYBER 365	MAP 155
RECH 544	RC 56
PROCIV 177	

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató

Az átvétel dátuma: 2025. december 3.

Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2025) 945 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK
RESourceEU cselekvési terv
A kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó stratégiánk felgyorsítása az új helyzethez való alkalmazkodás érdekében

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 945 final.

Melléklet: COM(2025) 945 final

Brüsszel, 2025.12.3.
COM(2025) 945 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

RESourceEU cselekvési terv

**A kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó stratégiánk felgyorsítása az új
helyzethez való alkalmazkodás érdekében**

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

RESourceEU cselekvési terv

A kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó stratégiánk felgyorsítása az új helyzethez való alkalmazkodás érdekében

BEVEZETÉS

A történelem során bebizonyosodott, hogy az EU kellő ambícióval és megfelelő eszközökkel képes még a mélyen gyökerező függőségeket is csökkenteni. Ezt erősítette meg a *REPowerEU terv* ⁽¹⁾ is, amely átalakította energetikai környezetünket – többek között az orosz gázimport fokozatos kivezetésével. A Bizottság a mai napon elfogadja a RESourceEU cselekvési tervet, amely hasonló logikát alkalmaz a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos kockázatmentesítésére és diverzifikálására. A RESourceEU szakpolitikai eszközök széles körét, valamint magán- és állami szereplőket mozgósít annak biztosítása érdekében, hogy az EU a tagállamok együttműködésével felgyorsítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó stratégiájának végrehajtását, csökkentse kritikus függőségeit, és megerősítse gazdasági biztonságát.

Az EU 2024-ben a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendeletben ⁽²⁾ már előterjesztett bizonyos ambiciózus intézkedéseket. Ez a jogi aktus egyértelmű célkitűzéseket határoz meg az EU ellátásbiztonsága tekintetében: 2030-ra az EU-nak képesnek kell lennie arra, hogy az általa felhasznált stratégiai fontosságú nyersanyagok 10 %-ához kitermelés, 40 %-ához feldolgozás és 25 %-ához újrafeldolgozás révén tegyen szert ⁽³⁾. Ezzel párhuzamosan az Uniónak diverzifikálnia kell ellátását annak érdekében, hogy egyetlen országtól se függjön a keresletének több mint 65 %-a tekintetében. Bár az irány egyértelmű, alapvető fontosságú, hogy felgyorsítsuk az ezen a pályán tett előrehaladásunkat.

A kritikus fontosságú nyersanyagok elengedhetetlenek az EU versenyképességéhez, a tiszta energiára való és a digitális átálláshoz, valamint az Unió védelmi, repülő- és űripari szükségleteihez és élelmezésbiztonságához. A legtöbb kritikus fontosságú nyersanyag (köztük az energetikai átállás szempontjából releváns 26 nyersanyag) esetében azonban az EU túlzott mértékben függ a nem uniós országokból származó behozataltól. Kína az értéklánc valamennyi szakaszában – a kitermeléstől a fémgyártásig vagy a mágnesgyártásig bezárólag – meghatározó erőfölényt szerzett a globális termelési

⁽¹⁾ https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/actions-and-measures-energy-prices/repowereu-3-years_en?prefLang=hu&etrans=hu.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1252 rendelete (2024. április 11.) a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos és fenntartható ellátást biztosító keret létrehozásáról és a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról.

⁽³⁾ A stratégiai fontosságú nyersanyagok a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendeletben meghatározott kritikus fontosságú nyersanyagok alcsoportját képezik, és a digitális és zöld átállás, valamint a védelmi, a repülő- és űripari stratégiai technológiáiban használatosak. A kritikus fontosságú nyersanyagokat és a stratégiai fontosságú nyersanyagokat a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet 1. és 2. melléklete sorolja fel.

kapacitás tekintetében⁽⁴⁾. Ez az EU és más partnerek számára függőségeket teremt, amelyek egyre gyakrabban geopolitikai eszközökként szolgálnak, és amelyek képesek jelentős hatást gyakorolni az uniós gyártásra. A kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátás válsága nagyon valós és aktuális fenyegetést jelent az EU-ra nézve.

A kritikus fontosságú nyersanyagok iránti növekvő kereslet az erőforrásokhoz való hozzáférésre irányuló geopolitikai küzdelmet okoz. Kína az ellátási lánc egészére kiterjedő megközelítést alkalmaz, és arra használja a kritikus fontosságú nyersanyagok terén fennálló piaci erejét, hogy folyamatosan kiterjessze erőfölényét a kulcsfontosságú downstream értékláncokban (akkumulátorok, elektromos járművek vagy szélturbinák). Ezt a nem piacgazdasági szakpolitikák és gyakorlatok kombinációjával éri el, beleértve az értéklánc teljes hosszán nyújtott támogatásokat is, amelyek segítenek a belföldi termelés növelésében, a kapacitásfelesleg megteremtésében, a kizorító ellátási és árképzési gyakorlatok alkalmazásában, a technológiatranszfer kikényszerítésében, és a harmadik országok értékláncainak irányítása érdekében való beruházásban.

Emellett az elmúlt három évben Kína számos exportellenőrzési intézkedést is elfogadott, amelyek kiterjednek a kritikus fontosságú nyersanyagokra, például a grafitra, a galliumra, a volfrámra, a bizmutra, a germániumra és a ritkaföldfémekre, valamint az olyan végtermékekre is, mint az akkumulátorok vagy a ritkaföldfémek feldolgozásához használatos berendezések. A 2025. október 9-i korlátozások magukban foglalták a bizonyos kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó ipari vagy védelmi termékek területen kívüli ellenőrzését is. Ezek egy évre történő felfüggesztése csak átmeneti és részleges könnyítést jelent. Az uniós ipari szereplőket továbbra is érintik a még hatályban lévő egyéb intézkedések, amelyek adminisztratív akadályokat és szállítási késedelmeket okoznak. Az európai autó- és gépgyártók, valamint az orvostechikai eszközök gyártói versenyt futnak a ritkaföldfém állandó mágnesekkel való ellátásuk biztosításáért. Mivel a piacon kevés alternatíva érhető el, gyakran várakozni kényszerülnek, anélkül, hogy tudnák, mikor kerül jóváhagyásra az engedélyük, mi több, érzékeny üzleti információkat is meg kell adniuk.

Ez a termelés leállításához, végső soron pedig az üzemek bezárásához és elbocsátásokhoz vezethet, és egyúttal alááshatja az EU gazdasági biztonságra, hosszú távú versenyképességre és az átállásokra vonatkozó célkitűzéseit. Az egyes kritikus fontosságú nyersanyagoktól való kritikus függőségek további kockázata, hogy akadályozzák az EU-t a 2030-ra vonatkozó védelmi készülségi célkitűzéseinek teljesítésében és Ukrajna katonai támogatásában, ezáltal közvetlen biztonsági kockázatot jelentenek, és aláássák az európai gazdasági biztonságról szóló közlemény⁽⁵⁾ céljait. E stratégiai ellátási láncok rezilienciájának biztosítása, a külső beavatkozással szembeni védelmük és a kockázatos függőségek megelőzése szintén a fő gazdasági biztonsági célkitűzések közé tartozik. Más globális szereplők is hoztak a függőségeik kezelésére irányuló intézkedéseket – az Egyesült Államok például off-take megállapodások keretében kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektekbe kapcsolódik be, és partnerségeket köt a partnerországokkal.

A koherens „Team Europe” megközelítés keretében most erősebb és gyorsabb intézkedésekre van szükség az EU-ban, mivel a piaci erők önmagukban nem tudják

⁽⁴⁾ Carrara, S., Baldassarre, B., Jakimów, M., Kuzov, T., Mc Govern, L. et al.: Deep dive on critical raw materials for wind turbines in the EU [A szélturbinákhoz használt kritikus fontosságú nyersanyagok részletes bemutatása], Black, C. (szerkesztő), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/5665594, JRC141759>.

⁽⁵⁾ COM(2025) 977 final.

kialakítani a szükséges diverzifikációt. Az egyenlőtlen versenyfeltételek miatt az előállítás gyakran költségesebb az EU-ban, mint más régiókban – ez a helyzet például az állandó mágnesek esetében, amelyek uniós előállítása akár háromszor drágább is lehet. Ennek az energiaáraktól a szigorúbb szabályozási környezetig bezárólag számos oka van. Emellett a piacon már jelenlévő szereplők általi nyílt piacbefolyásolás árin stabilitást okoz, és gyengíti a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos európai projektek üzleti életképességét. Ez visszatartja az európai downstream iparágakat attól, hogy uniós beszállítókkal kössön hosszú távú beszerzési megállapodásokat. Az EU-nak kezelnie kell azokat a nehézségeket, amelyekkel az új belépők szembesülnek a rendkívül koncentrált piacon való működés során, különösen akkor, ha más szereplők geopolitikai vagy más nem gazdasági érdekek által vezérelt, nem piaci gyakorlatokat és magatartásokat alkalmaznak.

A Bizottság ezért elfogadja a **RESourceEU cselekvési tervet** annak érdekében, hogy felgyorsítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet célkitűzéseinek elérését, fenntartsa és kibővítsa az elsődleges és másodlagos kritikus fontosságú nyersanyagok uniós termelését, fokozza az EU ellátási zavarokkal szembeni rezilienciáját, és kijelölje a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási láncainak gyorsabb diverzifikációja felé vezető utat. Így a RESourceEU cselekvési terv a gazdasági biztonságról szóló közleményben ismertetett stratégiai megközelítés részeként kiegészíti az Unió gazdasági biztonsági céljainak előmozdítására irányuló egyéb intézkedéseket, és hozzájárul a tisztaiipar-megállapodásról szóló közleményben ⁽⁶⁾ meghatározott célkitűzésekhez.

Bár a cselekvési terv valamennyi kritikus fontosságú nyersanyagot támogathatja, a közvetlen hangsúly a ritkaföldfém állandó mágnesek, az akkumulátor-nyersanyagok és a védelmi vonatkozású nyersanyagok értékláncainak fellendítésén van, tekintettel azok stratégiai dimenziójára Európa versenyképességi, átállási és védelmi készülségi célkitűzései szempontjából. E célból ez a cselekvési terv olyan intézkedéseket foglal magában, amelyek felgyorsítják azon kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek bevezetését, amelyek 2029-ben vagy azt megelőzően megkezdhetik a működésüket. Amint ezek a kiforrott projektek működőképessé válnak, jelentős mértékben hozzájárulhatnak az EU függőségeinek csökkentéséhez, és előrelendíthetik az értéklánc többi részét, megfelelő alapot biztosítva a kritikus fontosságú nyersanyagok versenyképes európai iparához, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos valamennyi jelenlegi és jövőbeli stratégiai projekt sikeres megvalósításához. Ebben a törekvésben központi szerepet fog játszani a körforgásos jelleg, amelyet az újrafeldolgozási projektek támogatása és a nyersanyagok hasznosítására irányuló szabályozási ösztönzők fognak előmozdítani.

1. AZ ELLÁTÁS BIZTOSÍTÁSA A KRITIKUS FONTOSSÁGÚ NYERSANYAGOKKAL FOGLALKOZÓ EURÓPAI KÖZPONT RÉVÉN

A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet és a RESourceEU célkitűzéseinek elérése érdekében a kritikus fontosságú nyersanyagok terén jelentkező kihívás stratégiai felügyeletet és hosszú távú, európai szintű strukturális választ igényel.

A Japán Fém- és Energiabiztonsági Szervezet (JOGMEC) tapasztalataira építve a Bizottság 2026-ban létrehozza a kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai központot (a továbbiakban: a központ), amelynek feladata az lesz, hogy segítse az európai ipar kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáféréseinek biztosítását. A

⁽⁶⁾ COM(2025) 85 final.

központ a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncára, valamint az elsődleges és másodlagos piacokra vonatkozó információszerező rendszert fog kidolgozni azzal a céllal, hogy megalapozza a beruházásokkal, a készletfelhalmozással és a közös beszerzéssel kapcsolatos európai és nemzeti intézkedéseket.

E megszerzett információk felhasználásával a központ mind uniós, mind nemzeti szinten **kulcsszerepet fog játszani az intézkedések és a finanszírozás irányításában** a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós ellátási láncá mentén, és különösen a stratégiai projektek tekintetében – a projektek igényeihez igazított, a hiteltől és a garanciától a saját tőkéig terjedő pénzügyi eszközökre támaszkodva, az állami és magán pénzügyi intézményekkel és a tagállamok kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó forrásaival együttműködésben. Portfóliókezelőként eljárva a központ belföldi és globális tevékenységeket egyaránt végezni fog a kritikus fontosságú nyersanyagok diverzifikált, fenntartható és biztonságos elsődleges és másodlagos értékláncának kiépítése érdekében. A központ emellett nyomon fogja követni a projekteket a fejlesztési ciklusuk és műveleteik során annak biztosítása érdekében, hogy azok gyorsan beinduljanak, és sikeresen folytassák működésüket az EU-ban és a megbízható partnerországokban.

A központ védópajzsként fogja támogatni az EU hosszú távú versenyképességét és az egységes piac rezilienciáját azáltal, hogy az uniós ipari szereplőkkel és a tagállamokkal együttműködve megkönnyíti az elsődleges és másodlagos kritikus fontosságú nyersanyagok stratégiai készleteinek létrehozását. A projektek életképességének biztosítása és a készletek felhalmozása érdekében a központ rendelkezni fog a közös beszerzési műveletek végrehajtásához, valamint a kereslet és a kínálat összehangolásához szükséges megbízatással. A központ prioritásként fogja kezelni az Unió stratégiai ágazatai – például a repülő- és űripár, valamint a védelmi ipár – szempontjából releváns kritikus fontosságú nyersanyagok beszerzését is, biztosítva ugyanakkor a tagállamok és az ipár saját készletfelhalmozási erőfeszítéseivel való koherenciát és kiegészítő jelleget.

A központ 2026-ban kezdi meg működését, a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet és a ResourceEU mechanizmusaira építve. A Bizottság 2026 második negyedévéig jogalkotási eszközökre is javaslatot fog tenni annak érdekében, hogy felvértesse a Bizottságot az ahhoz szükséges eszközökkel, hogy a második szakaszban valamennyi tervezett tevékenységét elvégezhesse.

2. A KIEMELT PROJEKTEK ELŐMOZDÍTÁSA ÉS FELGYORSÍTÁSA

A releváns projektek azonosítása és támogatása alapvető feltétel a kritikus fontosságú nyersanyagok európai ellátási láncának kialakulása, valamint az uniós ellátási források diverzifikációjának biztosítása szempontjából. A Bizottság már 60 stratégiai projektet jóváhagyott a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet alapján, ebből 13-at harmadik országokban⁽⁷⁾. E stratégiai projektek és más, kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek közül néhány nagyon rövid távon beindítható, és segítheti az EU-t abban, hogy legkésőbb 2029-ig 30–50 %-kal csökkentse az egyetlen származási országtól való függőségét a ritkaföldfémek, valamint az akkumulátor-, illetve védelmi vonatkozású nyersanyagok értékláncai tekintetében⁽⁸⁾. A szükséges termelési kapacitás eléréséhez ezeknek a projekteknek mintegy 2,15 milliárd EUR-t kell mozgósítaniuk a tőke- és működési kiadásokkal kapcsolatos becsült pénzügyi

(7) https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials/strategic-projects-under-crma/selected-projects_en?prefLang=hu&etrans=hu.

(8) A bejelentett tervezett termelési kapacitásokon alapuló becslések.

szükségeik fedezésére. Ez nem érhető el a projektek kockázatmentesítését és a szükséges jelentős magánberuházások mozgósítását célzó állami intervenció nélkül.

Ezért kockázatmentesítési eszközöket kell mozgósítani, és fel kell szabadítani a szabályozási szűk keresztmetszeteket, hogy az ilyen releváns projektek keretében mielőbb beindulhasson a termelés. Ellenkező esetben a projekteket továbbra is korlátozná az, hogy a befektetők vonakodnak elkötelezni magukat a hosszú távú és összetett műveletek mellett, valamint az, hogy a downstream ágazat korlátozott érdeklődést tanúsít az off-take megállapodások iránt.

2.1. A kritikus fontosságú nyersanyagok finanszírozási központjának létrehozása az EU-ban és a partnerországokban megvalósuló kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek felgyorsítása érdekében

A Bizottság, a tagállamok, valamint az állami és magán pénzügyi intézmények már most is elkötelezték a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet alapján idén kiválasztott stratégiai projektek támogatása mellett. Ahhoz, hogy elő lehessen mozdítani a kritikus fontosságú nyersanyagok európai értékláncának fejlesztését, szükség van elegendő, az EU-n belülről érkező magántőkére is. E tekintetben az európai megtakarítási és beruházási unió kulcsszerepet fog játszani az uniós vállalkozások számára a magánfinanszírozáshoz való hozzáférés megkönnyítésében azok életciklusának valamennyi szakaszában.

A kritikus fontosságú nyersanyagok értéklánca számára számos uniós finanszírozási program nyújt támogatást. Az **Innovációs Alap** 2024. évi pályázati felhívása összesen 376 millió EUR értékű támogatást ítelt oda öt, kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektnek, különös tekintettel a Polvolt stratégiai projektre, amelynek célja egy alacsony kibocsátású, akkumulátor-nyersanyagokkal foglalkozó újrafeldolgozó létesítmény létrehozása Lengyelországban. Emellett az Innovációs Alap több projektje is elnyerte a STEP-pecsétet, amely előmozdítja a nemzeti szintű finanszírozást. Az **Igazságos Átmenet Alap** 18,7 millió EUR összegű finanszírozást nyújtott a Neo Performance ritkaföldfém mágnesekkel kapcsolatos észtországi projektjéhez.

A kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó új stratégiai kezdeményezésének részeként az **Európai Beruházási Bank** (EBB) kötelezettséget vállalt arra, hogy évente 2 milliárd EUR-ig terjedő összegű finanszírozást nyújt a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektekhez hitelek, kockázati hitelek és magánforrások formájában⁽⁹⁾. Az EBB hitelmegállapodások révén már korábban is nyújtott finanszírozást az UpCatalyst (grafitfeldolgozás) és a Keliber (lítiumkitermelés és -feldolgozás) stratégiai projekteknek, amelyeket az InvestEU is támogatott. Az EBB célzott tanácsadói támogatást vezetett be a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek bankképességének javítása érdekében, technikai segítségnyújtást és iránymutatást biztosítva a projektek strukturálásához a beruházások vonzása érdekében.

Az **Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank** (EBRD) a Bizottság támogatásával egy 100 millió EUR-t mozgósító eszközt indított a kritikus fontosságú nyersanyagok

⁽⁹⁾ <https://www.eib.org/en/press/all/2025-156-eib-steps-up-financing-for-european-security-and-defence-and-critical-raw-materials>.

feltárására irányuló projektekbe történő tőkebefektetés céljából⁽¹⁰⁾. Az EBRD emellett mintegy 6 millió EUR összegű saját tőkét fektetett be a cseh köztársasági EuroManganese stratégiai projektbe, valamint 3,6 millió EUR-t a kazahsztáni Sarytogan Graphite stratégiai projektbe⁽¹¹⁾ ⁽¹²⁾. **Az uniós szintű kockázatmentesítési finanszírozás elengedhetetlen a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncának fejlesztéséhez, de szükség van még további, gyakorlati, eredmény- és projektorientált megközelítésen alapuló erőfeszítésekre.** Kiindulásként a Bizottság koordinálni fogja a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó jelenlegi széttagolt finanszírozási forrásokat, valamint a különböző érintett szereplőket. A Bizottság a kutatásfinanszírozástól kezdve a finanszírozás növelésén át a támogatások kezeléséig terjedően nagyobb koherenciát fog biztosítani mindezen intézkedések körében. A Bizottság arra is törekedni fog, hogy elkerülje a belső és a külső fellépési eszközök közötti kapcsolat hiányát annak érdekében, hogy előmozdítsa az összes, az EU számára releváns projektet, és a kkv-k hozzájárulását is figyelembe véve biztosítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek értékláncalapú megközelítését.

A Bizottság létre fogja hozni a kritikus fontosságú nyersanyagok finanszírozási központját, amely stratégiaileg koordinálja majd a finanszírozási támogatást, technikai segítséget nyújt a projektgazdáknak és a nemzeti közigazgatásoknak, és felgyorsítja a projektek kidolgozását. A finanszírozási központ összefogja majd a különböző pilléreket az értéklánc mentén megvalósuló releváns projektek támogatása érdekében, különös hangsúlyt fektetve az újrafeldolgozásra és a technológiai érettség különböző szintjeire (az innovációtól a piaci bevezetésig):

- Az **InvestEU** kritikus kockázatmentesítési kapacitást biztosít a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek számára a teljes értéklánc mentén. A Bizottság a 2026–2027-es időszakban várhatóan mintegy 2 milliárd EUR összegű további, kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos beruházást mozgósít, többek között az InvestEU omnibusz csomag megerősítésének köszönhetően.
- Emellett az **Innovációs Alap** is támogatni fogja a kritikus fontosságú nyersanyagok teljes értéklánca mentén megvalósuló innovatív projekteket: a 2025. évi pályázati felhívás 1 milliárd EUR-t különít el a tiszta technológiák gyártására, nagy hangsúlyt fektetve a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncainak megerősítésére a tiszta technológiák uniós alkalmazása, például a ritkaföldfém állandó mágnesek és az akkumulátorok tekintetében.
- Az 1,8 milliárd EUR keretösszegű „**Battery Booster**” csomag többek között az akkumulátor-értéklánc szempontjából nélkülözhetetlen kritikus fontosságú nyersanyagokkal – nevezetesen a lítiummal, a kobalttal, a nikkellel, a mangánnal és a grafitral – kapcsolatos projekteket hivatott finanszírozni 300 millió EUR összegű keretéből.
- A védelmi ipar szempontjából betöltött fontos szerepükre tekintettel a Bizottság együtt fog működni a tagállamokkal annak érdekében, hogy a kritikus fontosságú

⁽¹⁰⁾ [EBRD and EU to mobilise up to €100 million for critical raw materials investments \[Az EBRD és az EU 100 millió EUR-ig terjedő összeget mozgósít a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos beruházások céljára\]](#).

⁽¹¹⁾ [Euro Manganese equity | We invest in changing lives](#) [Euro Manganese tőkebefektetés | Beruházásainkkal életet változtatunk meg].

⁽¹²⁾ [AsxDownload.aspx](#).

nyersanyagok kiemelt területként beépüljenek az ellátásbiztonsági rendszerbe és a központi **európai védelmi ipari program** ⁽¹³⁾ finanszírozási prioritásaiba.

2026-ban a Bizottság új megközelítést fog bevezetni a projektfinanszírozásra vonatkozóan, amely a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek hosszú távú életképességének növelésére összpontosít azáltal, hogy ösztönzi és biztosítja azok uniós hasznosítását. Ez a megközelítés nagy hangsúlyt fog fektetni a kritikus fontosságú nyersanyagok diverzifikált és reziliens ellátási láncai iránti uniós kereslet növelésére.

2026-ban a tiszta technológiák gyártására és a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási láncaira irányuló pályázati felhívás keretében az **Innovációs Alap** legalább 700 millió EUR-t bocsát rendelkezésre. Ebben a felhívásban mind a tiszta technológiákkal, mind a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek pályázhatnak, és a Bizottság integrált megközelítést fog előmozdítani azáltal, hogy előnyben részesíti a tiszta technológiák gyártására irányuló projekteket, amelyek a kritikus fontosságú nyersanyagokat belföldi off-take megállapodások révén vagy más diverzifikált forrásokból, megbízható partnerektől szerzik be. Amennyiben a projektgazda bebizonyítja, hogy ez nem megvalósítható, tervet kell készítenie a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásának gyors diverzifikálására. A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy az állami támogatással összeegyeztethető módon, szolgáltatás formájában nyújtott támogatás révén járuljanak hozzá a felhívás finanszírozásához.

Ezen túlmenően a Bizottság együtt fog dolgozni a tagállamokkal és az érdekelt pénzügyi intézményekkel azon, hogy az ilyen off-take megállapodások további ösztönzése érdekében kockázatmentesítési pénzügyi eszközöket, például különböző szerződéseket dolgozzanak ki.

Az EU gazdasági biztonságról szóló közleményével összhangban alapvető fontosságú lesz annak biztosítása, hogy a támogatott projektek folyamatosan szavatolják az ellátás biztonságát. A Bizottság együtt fog dolgozni az EBB-vel és az EBRD-vel azon szigorú feltételek meghatározásán, amelyek biztosítják, hogy az uniós alapokból támogatott, kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek eredményeket tudjanak felmutatni a tervezett piacokon.

A kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó központ elsődleges szerepet fog játszani a projektek kidolgozásának és végrehajtásának nyomon követésében és támogatásában, valamint a **kritikus fontosságú nyersanyagok finanszírozási központja által folytatott tevékenységek koordinálásában.**

Összességében a „Team Europe” megközelítés keretében az EU-nak a következő 12 hónapban 3 milliárd EUR összegű uniós forrást kell mozgósítania a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának közvetlen támogatására.

2.2. A tagállamok és a régiók kapacitásának kiaknázása

A kihívás nagyságrendje olyan átfogó megközelítést igényel, amely maximalizálja az uniós szintű támogatás, valamint a nemzeti és helyi közigazgatási szervektől származó finanszírozás közötti szinergiákat. Franciaország, Németország, Olaszország és Hollandia a **kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó nemzeti alapokat** hozott létre, és mások is hasonló intézkedéseket hajtanak végre. A Bizottság arra ösztönzi a

⁽¹³⁾ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/edip-dedicated-programme-defence_en?prefLang=hu&etrans=hu.

tagállamokat, hogy a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó belföldi forrásaikat arra használják fel, hogy biztosítsák az uniós értéklánc rezilienciájához hozzájáruló projektek gyors bevezetését. E célból arra buzdítja a tagállamokat, hogy teljes mértékben használják ki a támogatható projektek számára – különösen a tisztaipar-megállapodás állami támogatási kerete alapján jóváhagyott állami támogatási programok keretében – rendelkezésre álló támogatási lehetőségeket. A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálatával összefüggésben a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat és a régiókat, hogy fordítsanak 1 milliárd EUR összegig terjedő finanszírozást a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet alapján kiválasztott stratégiai projektek támogatására. Már jelenleg is zajlik a források átcsoportosítása azokra a beruházásokra, amelyek hozzájárulnak a **Stratégiai Technológiák Európai Platformja** (STEP) ⁽¹⁴⁾ célkitűzéseéhez, és ez a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncait is érinti.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az **Európa biztonságát szolgáló cselekvési eszközről (SAFE)** szóló rendelet ⁽¹⁵⁾ szerinti védelmi vonatkozású termékek rendelkezésre állásának javítása érdekében fordítsák a pénzügyi támogatásokat a nyersanyagok készletfelhalmozására. Azok a tagállamok, amelyek egyben NATO-szövetségesek is, a hágai csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozatra is támaszkodhatnak, és a biztonságuk megerősítésére irányuló, a GDP 1,5 %-át kitevő kötelezettségvállalásuk ⁽¹⁶⁾ részeként biztosíthatnak finanszírozást a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos védelmi vonatkozású projekteknek.

Az állami intervenció hatásainak maximalizálása érdekében alapvető fontosságú az uniós és a nemzeti szint közötti együttműködés és koordináció folytatása. A Bizottság ezért továbbra is együtt fog működni a tagállamokkal és a pénzügyi intézményekkel annak érdekében, hogy a **kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó európai testületen** belül koordinálja a kritikus fontosságú nyersanyagok finanszírozási eszközeinek bevezetését.

2.3. A konkrét projektekre irányuló nemzetközi partnerségek megvalósítása

A nyersanyagokkal kapcsolatos nemzetközi partnerségek konkrét eredményekkel szolgálnak az EU és partnerei számára. A partnerségek égisze alatt kétoldalú projektek, beruházások és együttműködési programok kerülnek lebonyolításra. A Bizottság 15 partnere körében összesen 60 olyan előkészület alatt álló projektet azonosított, amelyek az EU szempontjából közvetlenül relevánsak ⁽¹⁷⁾. A kritikus fontosságú nyersanyagok Kanadából, Kazahsztánból, Grönlandról, Chiléből és Namíbiából érkező behozatala az elmúlt években mind mennyiségben, mind értékben nőtt ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁴⁾ https://strategic-technologies.europa.eu/index_en?prefLang=hu&etrans=hu.

⁽¹⁵⁾ A Tanács (EU) 2025/1106 rendelete (2025. május 27.) az Európa biztonságát az európai védelmi ipar megerősítése révén szolgáló cselekvési eszköz (SAFE) létrehozásáról.

⁽¹⁶⁾ [A hágai csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozat | A NATO hivatalos szövege](#).

⁽¹⁷⁾ Argentína, Ausztrália, Kanada, Chile, a Kongói Demokratikus Köztársaság, Grönland, Kazahsztán, Namíbia, Norvégia, Ruanda, Szerbia, Dél-Afrika, Ukrajna, Üzbegisztán és Zambia.

⁽¹⁸⁾ Például a Kazahsztánból származó kritikus fontosságú nyersanyagok behozatala mind volumenét (32 153,3 tonnáról 673 982,9 tonnára), mind értékét (188 millió EUR-ról 662 millió EUR-ra) tekintve nőtt a 2000 és 2024 közötti időszakban. Különösen Kanada esetében nőtt egyes kritikus fontosságú nyersanyagok teljes uniós behozatala a CETA előtti időszak (2012–2016) és a CETA utáni időszak (2017–2023) között. A lítium uniós behozatala 11 %-kal, a grafité 33 %-kal, a mangáné 28 %-kal, a ritkaföldfémeké pedig 24 %-kal nőtt.

A változó globális körülmények azonban operatívabb jellegű stratégiai partnerségeket és többoldalú kezdeményezéseket tesznek szükségessé. A Bizottság projektvezérelt megközelítést alkalmazva olyan eszköztárat fog biztosítani, amellyel támogatja a releváns projekteket a fejlesztésük különböző szakaszaiban, valamint biztosítja, hogy azok jelentős helyi hozzáadott értéket és egyéb társadalmi-gazdasági előnyöket teremtsenek. Először is, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Horizont Európa keretében a Bizottság a tagállamokból és harmadik országokból álló, társfinanszírozott európai partnerséget indít a kritikus fontosságú nyersanyagok teljes értéklánca mentén megvalósuló kutatási és innovációs projektek társfinanszírozása céljából, 300 millió EUR várható teljes költségvetéssel⁽¹⁹⁾. Másodsor, a Global Gateway pénzügyi eszközei támogatni fogják az EU-n kívüli stratégiai és más releváns projekteket, biztosítva, hogy az ellátás az Unióban hasznosuljon – például a Greenland Resources malmbjergi molibdén-projektjével. Az EFTA-garanciaeszközeit arra fogják felhasználni, hogy állami és magántőkét vonjanak be a kritikus fontosságú nyersanyagok összetett, nagy kockázatú környezetébe. Harmadsor, az EBB kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó munkacsoportja és a Bizottság kritikus fontosságú nyersanyagokkal foglalkozó eszközei technikai segítséget fog nyújtani, támogatva az ígéretes projekteket a bankképesség elérésében. A kiforrottabb projekteket ezt követően az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz garancia- vagy támogatásötvözési eszközeivel lehetne támogatni.

Ezeken túlmenően az EU-nak minden diplomáciai és gazdasági eszközét mozgósítania kell annak érdekében, hogy a teljes nyersanyag-értéklánc mentén megkönnyítse az európai és harmadik országbeli vállalatok közötti szerződések gyors megkötését.

2.4. A projektek megvalósításának felgyorsítása

A Bizottság azon dolgozik, hogy az engedélyezési eljárás észszerűsítésével és egyszerűsítésével segítse az EU számára releváns projektek hosszú távú életképességének biztosítását.

A **kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet az engedélyezési bizonytalanságokra adott első válasz, amely előírja a tagállamok számára, hogy a stratégiai projektek esetében szigorú engedélyezési határidőket alkalmazzanak** (a kitermelési projektek esetében ez 27 hónap, a feldolgozási és újrafeldolgozási projektek esetében pedig 15 hónap), és hozzanak létre egyablakos ügyintézési pont(ka)t a projektek engedélyezési eljárásainak koordinálására. Azoknak a tagállamoknak azonban, amelyek mostanáig még nem hoztak létre **egyablakos ügyintézési pontokat**, haladéktalanul létre kell hozniuk azokat, és valamennyi tagállamnak biztosítania kell közigazgatási szervei számára a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet stratégiai projektekre vonatkozó engedélyezési határidőinek betartásához szükséges erőforrásokat. A kijelölt egyablakos ügyintézési pont hiánya ugyanis – különösen a stratégiaiként kijelölt projektek, például a Rovina romániai rézkitermelése esetében – akadályozza az engedélyezési eljárások felgyorsítását.

A Bizottság felülvizsgálja és módosítja jogi keretét a szabályozás szűk keresztmetszeteinek megszüntetése érdekében, hogy ezáltal felszabadítsa a belföldi termelésben és az újrafeldolgozásban rejlő lehetőségeket.

⁽¹⁹⁾ https://cordis.europa.eu/programme/id/HORIZON_HORIZON-CL4-INDUSTRY-2025-01-MATERIALS-64?etran=hu.

A Bizottság első lépésként javaslatot fog előterjeszteni a környezetvédelmi engedélyezés felgyorsítására vonatkozóan, amely a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek engedélyezésének felgyorsítására vonatkozó rendelkezéseket fog tartalmazni.

Emellett a vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégia és a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet közötti szinergiák és kiegészítő jelleg növelése érdekében **a Bizottság 2026 első negyedévében útmutató dokumentumot fog kiadni**, hogy lehetővé tegye **a környezetvédelmi engedélyezésről szóló uniós jog egyszerűbb és összehangoltabb végrehajtását a tagállamokban, a bányászati ágazattal kapcsolatos szempontokat is beleértve**. Az útmutató dokumentum tisztázni fogja az olyan elemeket, mint a környezetminőségi előírásoknak a víztest egészségének szintjén való megfelelés, és elő fogja mozdítani a könnyebb és gyorsabb megfelelést. Azt is megerősíti továbbá, hogy a jogszabály lehetővé teszi a „természetes” háttér-koncentrációk figyelembevételét a felszíni vizek kémiai állapotának értékelésekor.

Az iránymutatás mellett **a Bizottság 2026 második negyedévéig felül fogja vizsgálni és át fogja dolgozni a víz-keretirányelvet** is az érdekelt felek észrevételeire és a tagállami tapasztalatokra építve, különös figyelmet fordítva az egyszerűsítésre és az esetleges szűk keresztmetszetek kezelésének szükségességére annak érdekében, hogy előmozdítsa a körforgásos jellegű és a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést az EU-ban, ugyanakkor védje a környezetet és az emberi egészséget.

A Bizottság a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló rendelet⁽²⁰⁾ bejelentett felülvizsgálata, valamint a rákkeltő anyagokról, mutagénekről és reprodukciót károsító anyagokról (CMRD) szóló irányelv⁽²¹⁾ jelenlegi végrehajtása és esetleges jövőbeli felülvizsgálata során figyelembe fogja venni a nyersanyag-kitermelő, újrafeldolgozó és feldolgozó ágazatok sajátos működési realitásait is, miközben teljes mértékben fenntartja a munkavállalók, az egészség és a környezet lehető legmagasabb szintű védelmét.

Az engedélyezésen túlmenően a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos tevékenységekhez támogató feltételek szükségesek. A Bizottság a versenyjoggal összhangban álló projektet indított **a kritikus fontosságú nyersanyagok teljes értéklánca mentén megvalósuló előnyös ipari együttműködések** támogatására, beleértve a kkv-k közötti együttműködést is. A Bizottság készen áll arra is, hogy iránymutatást nyújtson a hatékonyságnövelő ipari együttműködési projekteken részt vevő vállalatoknak.

Végezetül az EU a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos tevékenységek humántőke-szükségleteinek kielégítése érdekében is fellép azért, hogy létrehoz egy, a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos nagyszabású készségfejlesztési partnerséget és egy nyersanyagokkal foglalkozó akadémiát a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási láncában dolgozó munkaerő szempontjából releváns készségek előmozdítása érdekében⁽²²⁾ ⁽²³⁾.

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH).

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/37/EK irányelve (2004. április 29.) a munkavállalóknak a munkájuk során rákkeltő anyagoknak, mutagéneknek és reprodukciót károsító anyagoknak való expozícióval kapcsolatos kockázatokkal szembeni védelméről.

⁽²²⁾ https://pact-for-skills.ec.europa.eu/document/download/9a32c1f7-66e4-4af9-86db-df5a25856db7_en.

⁽²³⁾ <https://eitrawmaterials.eu/rawmaterials-academy>.

<p>A kiemelt projektek előmozdítását és felgyorsítását célzó intézkedések</p>
<p>A Bizottság létrehozza a kritikus fontosságú nyersanyagok több pillérrre alapozott finanszírozási központját a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek különböző uniós eszközök – többek között az InvestEU, az uniós Innovációs Alap, a „Battery Booster” csomag vagy az európai védelmi ipari program – segítségével való kockázatmentesítésére. Célja, hogy a következő 12 hónapban 3 milliárd EUR-t mozgósítson.</p>
<p>A Bizottság, a tagállamok és a partnerországok folytatni fogják a stratégiai partnerségek gyakorlati megvalósítását azzal, hogy az uniós diplomáciai és gazdasági eszközök által támogatott technikai segítségnyújtási, garancia- és támogatásötvezési eszközök révén felgyorsítják a harmadik országbeli projektek támogatását.</p>
<p>A RESourceEU végrehajtásának beindítása érdekében a Bizottság és az EBB a mai napon pénzügyi támogatást szabadít fel két olyan, kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projekt számára, amelyek gyorsan eleget tesznek az EU igényeinek: az egyik a Greenland Resources malmbjergi molibdénprojektje, amelynek célja a védelmi ágazat ellátásbiztonságának elérése; a másik pedig a Vulcan németországi lítiumkitermelési stratégiai projektje, amelynek célja, hogy hozzájáruljon az akkumulátor-nyersanyagokkal való ellátáshoz. A projekt 250 millió EUR összegű pénzügyi támogatást kapott az Európai Beruházási Banktól.</p>
<p>A Bizottság javaslatot fog tenni az engedélyezésre vonatkozó uniós szabályozási keret kiigazítására a keretfeltételek javítása érdekében, hogy segítse a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek gyorsabb megvalósítását.</p>
<p>A Bizottság 2026 első negyedévéig iránymutatást fog kiadni a víz-keretirányelvről, 2026 második negyedévéig pedig felülvizsgálja és átdolgozza azt.</p>

3. A KÖRFORGÁSOS JELLEGBEN ÉS AZ INNOVÁCIÓBAN REJLŐ POTENCIÁL FELSZABADÍTÁSA

3.1. A kritikus fontosságú nyersanyagok EU-n belül tartása és a már rendelkezésre álló erőforrások újrafeldolgozása

A kritikus fontosságú nyersanyagok újrafeldolgozása kulcsfontosságú az uniós termelési kapacitások növelése szempontjából. Jelenleg azonban az EU-ban a hulladékká vált termékek begyűjtése átlagosan azok 40 %-ára terjed ki, a ritkaföldfémeknek pedig kevesebb mint 1 %-át vonják újrafeldolgozás alá az EU-ban ⁽²⁴⁾. Más szóval az állandó mágnesek hulladékai és az azokat tartalmazó, hulladékká vált termékek vagy kiáramlanak az EU-ból, vagy használaton kívül maradnak, vagy – ami még rosszabb – hulladéklerakóba kerülnek. A megfelelő alapanyagok és ösztönzők segítségével az uniós ritkaföldfém-újrafeldolgozók – mint például a franciaországi Carester és Solvay vagy az olaszországi Inspiree – fokozhatnák tevékenységüket annak érdekében, hogy a következő néhány évben hozzájáruljanak 3 800 tonna ritkaföldfém állandó mágnes előállításához, ami a jelenlegi kereslet mintegy 20 %-ának felel meg.

Ezért a Bizottság – alapos értékelés alapján, kellően figyelembe véve nemzetközi kötelezettségeit és a harmadik országokkal fennálló partnerségeit – **2026 második negyedévéig korlátozásokat fog javasolni az állandó mágnesek hulladékainak és maradékanyagainak az EU-ból történő kivitelére vonatkozóan.** Valójában az állandó mágnesek gyártásához szükséges ritkaföldfémek ellátási hiányának veszélye célzott fellépést tesz szükségessé a szükséges alapanyagokhoz való hozzáférés biztosítása

⁽²⁴⁾ MC Govern, L., Tapoglou, E. és Georgakaki, A.: Material streams from wind energy decommissioning to 2050 [A szél turbinák leszereléséből származó anyagáramok 2050-ig], az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/0326924>, JRC139814.

érdekében, összhangban az uniós termelési és bővítési kapacitásokkal. Ez a munka magában foglalja egy uniós szintű alkód kidolgozását a Kombinált Nomenklatúrában és az európai hulladékkatalógusban az állandó mágnesek és az azokat tartalmazó, hulladékká vált termékek áramlásának azonosítása és nyomon követése érdekében. Ezeket az intézkedéseket a külső határokon zajló illegális áramlások elleni megerősített tagállami végrehajtásnak kell kísérnie.

Az elemekről, illetve akkumulátorokról szóló rendelet címkézésre vonatkozó végrehajtási jogi aktusával **a Bizottság biztosítani fogja, hogy az elem-, illetve akkumulátor-nyersanyagokat könnyebben lehessen hasznosítani és újrafeldolgozni.** Az akkumulátorok esetében az újrafeldolgozáshoz a fekete masszához való hozzáférés is szükséges, ami továbbra is kihívást jelent az európai ipar számára. A Közös Kutatóközpont becslése szerint az EU az általa előállított fekete massa mintegy 50–65 %-át képes lenne kezelni, ami évente akár 1 millió új, elektromos járművekhez használható akkumulátorcsomagot is eredményezhetne. Ez a kapacitás azonban továbbra is nagyrészt kihasználatlan, és az európai fekete massa jelentős részét még mindig Ázsiába exportálják végső hasznosítás céljából. E kockázat csökkentése érdekében – a 2025 márciusában hozott döntésnek megfelelően – a hulladékká vált lítiumion-akkumulátorokat és a fekete masszát 2026 szeptemberében veszélyes hulladéknak minősítik⁽²⁵⁾. Ez azt jelenti, hogy ezen időpontot követően tilos lesz a nem OECD-országokba irányuló kivitelük. A Bizottság törekedni fog e tilalom hatékony, megkerülhetetlen végrehajtására, és szükség esetén intézkedéseket fog előterjeszteni a fekete massa kivitelének további korlátozására. Ez azt jelenti, hogy az akkumulátor-nyersanyagok újrafeldolgozására irányuló projektek – mint például a finnországi Hydromet – műveleteik elvégzéséhez további fekete masszához férhetnek hozzá.

Emellett a Bizottság 2026 tavaszán célzott intézkedéseket fog javasolni az alumíniumhulladéokra vonatkozóan a globális egyensúlyhiány kezelése és az alumíniumipar versenyképességének fenntartása, valamint az acél- és fémipari cselekvési terv megvalósítása érdekében. Ez a kezdeményezés az EU-ból kilépő hulladékáramoknak a Bizottság által 2025 júliusában elindított nyomon követéséből származó megállapításokon alapul, és hozzá fog járulni annak biztosításához, hogy az európai kohók és újrafeldolgozók továbbra is megfelelő mértékben hozzáférjenek az alapvető alapanyagokhoz. További nyomonkövetési tevékenységeket követően hasonló intézkedéseket kell majd fontolóra venni a rézhulladékra vonatkozóan is, amennyiben ez szükségesnek bizonyul.

Annak érdekében, hogy kezelni tudja a kritikus fontosságú nyersanyagok hulladékainak általános áramlását, a Bizottság a hulladékszállításról szóló rendelet végrehajtása révén lehetővé fogja tenni a kritikus fontosságú nyersanyagok hulladékainak és a másodlagos nyersanyagoknak a hatékony szállítását az EU-n belül, többek között a digitális eljárásokra való átállással és egyes hulladékáramoknak az EU-n belüli újrafeldolgozásra való esetleges „zöldlistázásával”⁽¹⁸⁾. Emellett a Bizottság meg fogja szüntetni azokat a kiskapukat, amelyek jelenleg a rosszhiszeműen terméknek feltüntetett réz- vagy alumíniumhulladék harmadik országokba történő kiviteléhez vezetnek⁽¹⁹⁾.

⁽²⁵⁾ A Bizottság (EU) 2025/934 felhatalmazáson alapuló határozata (2025. március 5.) a 2000/532/EK határozatnak a hulladékjegyzék elemekhez, illetve akkumulátorokhoz kapcsolódó hulladékokat érintő naprakésszé tétele tekintetében történő módosításáról.

3.2. A kritikus fontosságú nyersanyagok újrafeldolgozásának ösztönzése

A Bizottság ösztönzi a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó termékek újrafeldolgozását. A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet már bevezette az állandó mágnesekre vonatkozó címkézési követelményeket az újrafeldolgozási folyamatok javítása érdekében. Erre építve a Bizottság javasolja a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet módosítását az állandó mágneseket tartalmazó **azon termékek jegyzékének bővítése** érdekében, amelyek esetében az újrafeldolgozók számára releváns információkat tartalmazó **címke** szükséges.

További intézkedésekre van szükség annak biztosítása érdekében is, hogy a hasznosított anyagok visszakerüljenek az értékláncba, és hogy a másodlagos nyersanyagokat hatékonyan használják fel új termékekben. A kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet a fogyasztói hulladéokra összpontosít, és az életciklus végi begyűjtés, valamint a másodlagos piacok fejlesztését ösztönzi az EU-n belül. Az újrafeldolgozott tartalom kiszámításakor azonban nem veszi figyelembe a fogyasztás előtti hulladékot, annak ellenére, hogy annak esetében az újrafeldolgozás jellemzően tisztább, könnyebb és költséghatékonyabb. A gyártás során keletkező, fogyasztás előtti hulladék bevonása javítaná a rövid távú erőforrás-hatékonyságot, és kiegészítené a fogyasztói hulladék hasznosítását, amely továbbra is elengedhetetlen a valódi körforgásos és újrafeldolgozási rendszerek megvalósításához. A Bizottság ezért a mai napon javaslatot tesz a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet módosítására annak érdekében, hogy az előírja a **fogyasztás előtti és fogyasztói hulladékból származó újrafeldolgozott tartalom** bejelentését. A Bizottságnak az összegyűjtött információk alapján meg kell határoznia a belföldi fogyasztás előtti és fogyasztói hulladékból hasznosított, termékekbe beépített állandó mágnesekben felhasználható kritikus fontosságú nyersanyagok minimális részarányát is. Az intézkedés az EU-n belüli újrafeldolgozási kapacitást is támogatja, és termelési ösztönzőket teremt olyan projektek számára, mint a franciaországi MagReesource.

A ritkaföldfém állandó mágneseken túlmenően további erőfeszítésekre van szükség a kritikus fontosságú nyersanyagok e-hulladékból való hasznosításának fokozása érdekében. Az elektromos és elektronikai berendezések hulladékairól szóló irányelvnek a körforgásos gazdaságról szóló jogszabályra irányuló javaslat keretében történő felülvizsgálata olyan intézkedéseket fog tartalmazni, amelyek a kritikus fontosságú nyersanyagok fokozott hasznosítása érdekében javítják a hulladékká vált elektromos és elektronikai berendezések begyűjtését. Javasolni fogja továbbá az elektromos és elektronikai berendezések életciklus végi kezelésének javítását is a kritikus fontosságú nyersanyagokban gazdag alkotóelemek megőrzése érdekében. A társjogalkotók általi jóváhagyásig az elhasználandó járművekről szóló irányelv felülvizsgálata is lehetővé teszi a kritikus fontosságú nyersanyagok gépjárművekből való hasznosítását.

Hasonlóképpen, további erőfeszítésekre van szükség a műtrágyák tekintetében jelentkező kritikus európai függések csökkentése érdekében is (ezek némelyike ugyanis kritikus fontosságú nyersanyagokon alapul), mégpedig az újrafeldolgozásnak és a műtrágyák belföldi gyártásának az ösztönzése révén.

3.3. Az innováció ösztönzése a helyettesítés és a hatékonyság előmozdítása érdekében

A Bizottság a kritikus fontosságú nyersanyagok kitermelési, feldolgozási és újrafeldolgozási technológiáinak javítása, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagok innovatív fejlett anyagokkal, fejlett gyártással és alternatív megoldásokkal való

helyettesítése érdekében támogatja a kutatást és az innovációt (K+I). A Bizottság a Horizont Európa keretében az elmúlt öt évben 700 millió EUR-t különített el a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncával kapcsolatos K+I projektek fejlesztésének támogatására, melyek közül húsz hozzájárult a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet szerinti stratégiai projekteknél, például a Barroso, az Emili és a Keliber lítiumprojekteknél alkalmazott technológiákhoz.

E helyettesítési és hatékonysági potenciál fokozása érdekében a Bizottság a 2026–2027-es munkaprogram összefüggésében 593 millió EUR összegben fog célzott pályázati felhívásokat közzétenni a Horizont Európa keretében, hogy támogassa az erőforrások körforgásos gazdaságban és új termelési folyamatokban való felhasználásának optimalizálását.

Az Európai Innovációs Tanács (EIC) további 100 millió EUR összegű vegyes finanszírozási támogatást fog nyújtani az EIC Akcelerátor program két kihívása – „A kritikus fontosságú nyersanyagok európai értékláncának fellendítése” elnevezésű, 50 millió EUR összegű kihívás és a „Fejlett anyagok a megújuló energiában és az energiatárolási rendszerekben” elnevezésű, további 50 millió EUR összegű kihívás – révén.

Emellett az **Európai Védelmi Alap** is az európai védelmi technológiai és ipari bázis versenyképességének, valamint innovációs képességének növelését fogja szolgálni a kritikus fontosságú nyersanyagok releváns helyettesítőinek a védelmi termékekbe és technológiákba való integrálásának támogatása révén.

Az Európai Bizottság a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek közös európai fórumán keresztül támogatni fogja a tagállamokat az olyan, közös európai érdeket szolgáló fontos projektek bevezetésében, amelyek a kritikus fontosságú nyersanyagok beszerzése, feldolgozása és újrafeldolgozása terén előmozdítják az innovációt és az első ipari hasznosítást. A Bizottság a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek tervezéstámogató központján keresztül támogatni fogja a körforgásos fejlett anyagokkal kapcsolatos, közös európai érdeket szolgáló fontos projektek valamelyik pályázóját is a tervezés véglegesítésében.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság a **fejlett anyagokról szóló jogszabály** keretében fel fogja gyorsítani a kritikus fontosságú nyersanyagok fejlett anyagokkal kapcsolatos innováció révén való helyettesítési megoldásainak fejlesztését és bevezetését.

A körforgásos jelleg és az innovációs potenciál felszabadítását célzó intézkedések az EU-ban
A Bizottság 2026 második negyedévéig korlátozásokat fog javasolni a ritkaföldfém állandó mágnesek hulladékainak kivételére vonatkozóan.
2026 második negyedévéig a Bizottság az alumíniumhulladéokra vonatkozóan is célzott intézkedéseket fog javasolni. A további nyomonkövetési intézkedéseket követően hasonló intézkedéseket kell majd fontolóra venni a rézhulladéokra vonatkozóan is.
A RESourceEU keretében a Bizottság a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet módosítását javasolja a ritkaföldfém állandó mágnesek újrafeldolgozhatóságának fokozása érdekében.

2026 harmadik negyedévéig a Bizottság a körforgásos gazdaságról szóló jogszabályban intézkedéseket fog javasolni a kritikus fontosságú nyersanyagok – többek között e-hulladékból történő – hasznosításának növelésére.
2026 második negyedévéig a Bizottság a belföldi műtrágyák rendelkezésre állásának és megfizethetőségének biztosítására irányuló cselekvési tervet fog javasolni, amely az újrafeldolgozott tápanyagok és a műtrágyák egyéb alternatíváinak lehetővé tételét célzó intézkedéseket is magában fog foglalni.
A Horizont Európa 2026–2027-es munkaprogramja keretében a Bizottság 593 millió EUR összegben fog célzott pályázati felhívásokat közzétenni a RESourceEU célkitűzéseinek támogatására, az Európai Innovációs Tanács pedig további 100 millió EUR összegű vegyes finanszírozási támogatást bocsát rendelkezésre.
A Bizottság 2026 negyedik negyedévéig javaslatot fog tenni a fejlett anyagokról szóló jogszabályra.

4. AZ EURÓPAI PROJEKTEK IRÁNTI NÖVEKVŐ EURÓPAI KERESLET ÉS A TARTÓS PIAC MEGTEREMTÉSE

Jelenleg az áringadozás és a nem átlátható piaci gyakorlatok kihívást jelentenek a meglévő termelési kapacitások és a kritikus fontosságú nyersanyagok reziliensebb értékláncainak jövőbeli fejlesztése szempontjából. Ez hozzájárul ahhoz, hogy az EU és partnerei között korlátozott számú off-take megállapodás jött létre az upstream és downstream ágazatokban.

Ezért állami beavatkozásra van szükség az ellátási források diverzifikálása, valamint a szükséges piaci mechanizmusok létrehozása és a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek működésének hosszú távú támogatása érdekében, leküzdve a magasabb költségeket, az áringadozásokat és a globális piaci bizonytalanságot.

4.1. A keresletösszesítés és a közös beszerzések lehetővé tétele az európai ipar számára

A Bizottság az uniós energia- és nyersanyagplatform keretében külön nyersanyag-mechanizmust dolgozott ki. Ez olyan közvetítő eszközként fog működni, amely összeköti a stratégiai fontosságú nyersanyagok vásárlóit és beszállítóit, a pénzügyi intézményeket és a készletfelhalmozási szolgáltatókat. Lehetőséget biztosít az érdekelt vevők számára a kereslet összesítésére és a nyersanyagok közös beszerzésére, a kialakulóban lévő projektek számára pedig arra, hogy az uniós antitörzsszabályokkal összhangban biztosítsák az off-take megállapodások létrejöttét. A mechanizmus javítani fogja a kkv-k stratégiai fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférését is azáltal, hogy csökkenti keresési költségeiket, és lehetővé teszi számukra, hogy elérjék azt a kritikus méretet, amely alapján jogosultak lehetnek a beszállítók által értékesített nagy mennyiségekre. A platform jelentősen növelni fogja a kritikus fontosságú nyersanyagok piacainak átláthatóságát. Emellett a platform támogathatja a kritikus fontosságú nyersanyagok finanszírozási központjának jövőbeli kockázatmentesítési tevékenységeit. Működésének megkezdését követően a központ a mechanizmus tevékenységeire fog építeni abból a célból, hogy állami és magánszervezetek nevében közös közbeszerzéseket hajtson végre.

A Bizottság 2025. november 18-án indította el a platformra való regisztrációt, és az első partnerkereső fordulóra 2026 márciusában kerül sor ⁽²⁶⁾. Ez az első forduló az azonnal és rövid időn belül elérhető ritkaföldfémek, akkumulátor-nyersanyagok és védelmi vonatkozású nyersanyagok értékláncait célozza meg, és különösen a kis, nem likvid piacok szereplőinek – például a volfrám vagy a gallium piacán résztvevő szereplők – javát szolgálja ⁽²⁷⁾. A nyersanyag-mechanizmus az EU, az Európai Gazdasági Térség, a tengerentúli országok és területek, valamint a stratégiai partnerségek által érintett országok beszállítóira fog összpontosítani. A soron következő fordulók a projektfejlesztésre, az uniós ipar stratégiai fontosságú nyersanyagokkal való diverzifikált ellátásának biztosítására, valamint a résztvevőknek a tárolási és készletfelhalmozási szolgáltatásokkal való összekapcsolására fókuszálnak majd.

Ezt a platform által ellátott piaci összekötő funkciót olyan mechanizmusoknak kell kiegészíteniük, amelyek ösztönzik a különböző beszállítókkal való szerződéskötést. Ezt a funkciót a jövőben a központ fogja betölteni. Erre tekintettel a Bizottság az érdekelt felekkel együtt elindít egy költséghatékony mechanizmus kialakításának, alkalmazási körének és finanszírozásának tanulmányozására irányuló folyamatot, amely az európai feldolgozó létesítményekbe, valamint a kritikus fontosságú ásványok európai és partnerországokban történő kitermelésébe történő beruházások felszabadítására használja fel az alsó árküszöböt.

4.2. A kritikus fontosságú nyersanyagok diverzifikációjának ösztönzése az európai iparban

A kereslet és a kínálat összesítése az első lépés a kritikus fontosságú nyersanyagok reziliens és diverzifikált piacának megteremtése felé. Ez azonban nem fogja közvetlenül csökkenteni a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos uniós projekteket érintő, tartósan fennálló árkülönbséget, továbbá hozzájárul a piaci volatilitáshoz.

A kritikus fontosságú nyersanyagok beszerzésének további diverzifikációját ösztönzendő a Bizottság a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet célzott módosítását is javasolja. Valójában arra van szükség, hogy az európai downstream ipari ágazatok elkötelezzék magukat az ellátás diverzifikálása mellett, mivel a kritikus fontosságú nyersanyagok iránti keresletük kielégítéséhez már nem támaszkodhatnak teljes mértékben a kínai exportra. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a nagyvállalatoknak **el kell végezniük ellátási láncuk kockázatértékelését**, és szükség esetén kockázatsökkentő intézkedéseket kell elfogadniuk, többek között az egyetlen ellátási forrástól való eltávolodás és a diverzifikáció érdekében. A Bizottságnak képesnek kell lennie arra, hogy ösztönözze azokat a hatékony diverzifikációs intézkedéseket, amelyeket a nagyvállalatoknak jelentős sebezhetőségek esetén el kell fogadniuk, és az intézkedés elmaradása esetén kötelezővé kell tennie a diverzifikációt. Ennek hozzá kell járulnia az uniós értéklánc projektjei iránti kereslet ösztönzéséhez is, és segítenie kell a megbízható partnerországokból származó ellátás biztosítását. A jelenlegi geopolitikai környezetben a diverzifikáció hosszú távú előnyei messze meghaladják a rövid távú pénzügyi ráfordításokat. Ezeket a magánvállalkozásoknak és a pénzügyi intézményeknek egyaránt megfelelően figyelembe kell venniük.

⁽²⁶⁾ [Uniósi energia- és nyersanyagplatform – nyersanyag-mechanizmus.](#)

⁽²⁷⁾ A kritikus fontosságú nyersanyagok likvid piacait elegendő számú projekt jellemzi a kínálati oldalon, így a versenyképes ár meghatározására bevezethetők olyan piaci alapú eszközök, mint például az aukciók (pl. a lítium esetében). A nem likvid piacok általában csak egy vagy nagyon kevés szállítót foglalnak magukban (pl. a gallium vagy a germánium esetében).

Ezen túlmenően az európai védelmi ipar esete különös figyelmet igényel. Az EU biztonságára és védelmére egyértelmű és aktuális fenyegetést jelent a kritikus fontosságú nyersanyagok exportellenőrzése – a katonai célú végfelhasználás megtagadásának vélelmével –, beleértve **a kritikus fontosságú nyersanyagokat tartalmazó védelmi felszerelések harmadik országok általi területen kívüli ellenőrzését** is. Az uniós intézményeknek és a tagállamoknak a NATO-val együttműködve minden rendelkezésükre álló eszközt mozgósítaniuk kell annak érdekében, hogy gyorsan enyhítsék a védelmi ipari értékláncok kritikus fontosságú nyersanyagoktól való függőségét azzal, hogy **a védelmi kiadásokat a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos kiemelt projektek hasznosításának további katalizátoraként használják fel**. A Bizottság a közbeszerzési ⁽²⁸⁾ és a **védelmi beszerzési irányelv** ⁽²⁹⁾ felülvizsgálatával, valamint „A béke megőrzése – Védelmi készütségi ütemterv 2030-ig” című közlemény szerinti kiemelt projektek kialakításával összefüggésben vizsgálja a kritikus fontosságú nyersanyagok kínálatának diverzifikálására irányuló ösztönzőket. A Bizottság arra is ösztönzi a tagállamok ajánlatkérő szerveit, hogy tegyék lehetővé a vállalkozók számára a nyersanyagok biztonságos beszerzését, például azáltal, hogy előnyben részesítik a nem áralapú kritériumokon – például a diverzifikáción – alapuló projekteket, különösen akkor, ha azok az EU-ban finomított vagy újrafeldolgozott nyersanyagokra támaszkodnak.

4.3. A készletfelhalmozás támogatása Európa ipari rezilienciájának fokozása érdekében

A Bizottság és a tagállamok a kritikus fontosságú nyersanyagok készleteinek összehangolásán dolgoznak, ami az ellátási kockázatok mérséklésének kulcsfontosságú eszköze lehet. Jelenleg számos vállalat csak akkor vásárol kritikus fontosságú nyersanyagokat amikor azokra szükségük van, mivel a Kínára vonatkozó korlátozott engedélyezés, a tárolókapacitás hiánya, az elégtelen finanszírozási lehetőségek és az elhúzódó tárolási időszakok alatt megváltozó anyagspecifikációk hátráltatják őket. Ez a helyzet az optimálistól elmaradó beszerzési feltételeket eredményez azokban az időszakokban, amikor magasak az árak, és alacsony a készletfelhalmozás szintje. Az EU-ban jelenleg nincs olyan strukturális eszköz, amely a kritikus fontosságú nyersanyagok készleteit kezelné és zavarok esetén biztosítaná azok megfelelő és méltányos rendelkezésre bocsátását a tagállamokban, miközben harmadik országok, például Japán, az Egyesült Államok és Dél-Korea jelentős stratégiai erőfeszítéseket tesznek saját biztonságuk és gazdasági stabilitásuk biztosítása érdekében.

2025 júliusában elfogadásra került az uniós készletfelhalmozási stratégia, amely uniós és nemzeti szinten hivatott a készletfelhalmozási rendszerek interoperabilitását és koordinációját javítani⁽³⁰⁾. Emellett a küszöbön álló európai védelmi ipari program támogatni fogja a strukturális változásokhoz való alkalmazkodás felgyorsításával – így többek között a nyersanyagokkal, azok készletfelhalmozásával és a vészhelyzeti tartalékok kiépítésével – kapcsolatos tevékenységeket.

A Bizottság és számos tagállam együttműködésével zajlik a kritikus fontosságú nyersanyagok felhalmozására irányuló kísérleti projekt annak érdekében, hogy

⁽²⁸⁾ A koncessziókról szóló [2014/23/EU irányelv](#), a közbeszerzésről szóló [2014/24/EU irányelv](#) és a közüzemi szolgáltatásokról szóló [2014/25/EU irányelv](#).

⁽²⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról.

⁽³⁰⁾ COM(2025) 528 final.

hatékony és összehangolt megközelítést dolgozzanak ki a kritikus fontosságú nyersanyagok Unión belüli készletfelhalmozására. A kísérleti projekt 2026 elején kezdi meg működését, a tagállamok és a Bizottság kapacitásaira építve, különös figyelmet fordítva a másodlagos nyersanyagokra. Foglalkozni fog a készletfelhalmozás logisztikai dimenzióival, például a kritikus fontosságú nyersanyagok beszerzésének, tárolásának és rendelkezésre bocsátásának feltételeivel is. A kísérleti projekt azt is meg fogja vizsgálni továbbá, hogy az e műveletekhez rendelkezésre álló finanszírozási eszközök fényében milyen típusú készletfelhalmozás támogatja a legjobban az európai ipart, és hogyan biztosítható az ipar erőfeszítéseivel való összhang. A központ ezt követően beépíti e kísérleti projekt tevékenységeit a készletfelhalmozási műveletek végrehajtásába.

<p>Az európai projektek iránti európai kereslet növelésére és a tartós piac megteremtésére irányuló intézkedések</p>
<p>2026 első negyedévéig a Bizottság elindítja az uniós energia- és nyersanyagplatform első partnerkereső fordulóját, amely a ritkaföldfém állandó mágnesek, az akkumulátor-nyersanyagok és a védelmi vonatkozású nyersanyagok értékláncára összpontosít majd.</p>
<p>A RESourceEU keretében a Bizottság a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet módosítását javasolja a nagy piaci szereplők arra irányuló erőfeszítéseinek ösztönzése érdekében, hogy ellátási láncuk diverzifikálásával megelőzzék az egyetlen ellátási forrástól való függőséget.</p>
<p>A Bizottság a védelmi beszerzésekről szóló irányelv felülvizsgálatával összefüggésben és „A béke megőrzése – Védelmi készütségi ütemterv 2030-ig” című közlemény szerinti kiemelt projektek kialakítása folyamán vizsgálja a diverzifikáció ösztönzőit.</p>
<p>2026 első negyedévéig a Bizottság és a tagállamok elindítják a kritikus fontosságú nyersanyagok készletfelhalmozására vonatkozó első kísérleti projektet.</p>

5. AZ EGYSÉGES PIAC VÉDELME ÉS A KRITIKUS FONTOSSÁGÚ NYERSANYAGOK UNIÓS ÉRTÉKLÁNCÁNAK REZILIENCIÁJA

5.1. Az ellátási láncok nyomon követésének megerősítése és az ellátási zavarokra adott válaszok koordinálása

Válságok idején az EU elsődleges felelőssége az egységes piac védelme, a Bizottság pedig biztosítja, hogy a tagállamok együttműködjenek, ne pedig egymás ellen dolgozzanak. Ez a belső piaci szükséghelyzetről és rezilienciáról szóló rendelet (IMERA) ⁽³¹⁾ fő célkitűzése. E jogi aktus 2026. májusi hatálybalépésétől kezdve, a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet végrehajtása során gyűjtött információk alapján a Bizottság az IMERA eszköztárát fogja használni az uniós értékláncot érintő kihívások kezelésére. A belső piaci éberségi vagy szükséghelyzeti üzemmódnak az IMERA keretében történő aktiválása esetén a Bizottság képes lesz kezelni a termelési kapacitásokkal, a készletekkel, valamint az ellátási láncokban fellépő zavarokkal vagy hiányokkal kapcsolatos információkéréseket, de közös beszerzéseket is végrehajthat,

⁽³¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/2747 rendelete (2024. október 9.) a belső piaci szükséghelyzettel és a belső piac rezilienciájával kapcsolatos intézkedési keret létrehozásáról, valamint a 2679/98/EK tanácsi rendelet módosításáról (a belső piaci szükséghelyzetről és rezilienciáról szóló rendelet).

kiemelt fontosságú kérelmeket írhat elő, és koordinálhatja a készletfelhalmozás elosztását is.

Hatálybalépése előtt a Bizottság már összehívta a tagállamokat, hogy számba vegyék az ellátási zavarokat és koordinálják a reakciókat. Ezt az ellátási láncoknak a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet alapján végzett nyomon követése tette lehetővé. A tagállamok és a Bizottság megkezdték a stratégiai ellátási láncok stressztesztelését, és a következő közös gyakorlatok a ritkaföldfémek értékláncaira, valamint a védelmi vonatkozású kritikus fontosságú nyersanyagokra fognak összpontosítani. A tagállamoknak továbbá nyomon kell követniük a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának kulcsfontosságú piaci szereplőit, és értesíteniük kell a Bizottságot, ha jelentős események akadályozhatják rendes működésüket. Az ellátási zavarok értékeléséhez és a felkészültség megerősítéséhez fontos a megbízható partnerekkel való együttműködés.

5.2. Az EU védelme az ellenséges beavatkozásokkal szemben

A Bizottság a potenciálisan káros piaci gyakorlatokról gyűjtött információk felhasználásán dolgozik. Bár a külföldi befektetők hozzájárulhatnak a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektekhez az EU-ban, az EU-nak biztosítani kell, hogy az ilyen beruházások valódi hozzáadott értéket teremtsenek az egységes piac számára, és összhangban legyenek gazdasági biztonsági célkitűzéseinkkel. Tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának stratégiai jellegére, a Bizottság a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabály stratégiai projektjeit a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló rendelet szerinti „uniós érdekű projektként vagy programként” fogja beépíteni, ezáltal biztonsági alapon fokozott ellenőrzést biztosítva a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncán belüli külföldi befektetések felett.

A Horizont Európa 2026–2027-es munkaprogramja korlátozni fogja a kínai szervezetek és a kínai ellenőrzés alatt álló, uniós székhelyű szervezetek részvételét a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos valamennyi kutatási és innovációs tevékenységben. A Bizottság arra fog törekedni, hogy ezt a megközelítést más uniós finanszírozási eszközök esetében is alkalmazza, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy hozzanak hasonló intézkedéseket a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozóan nyújtott belföldi finanszírozási támogatásuk tekintetében.

Az ellátási láncok tisztességtelen piaci gyakorlatokkal szembeni védelmére irányuló közös erőfeszítéseikre építve **a Bizottság, a G7-országok, Ausztrália és Ukrajna jóváhagyták a kritikus fontosságú ásványok szabványokon alapuló piacainak kialakítására vonatkozó G7-ütemtervet** ⁽³²⁾. Az ütemterv végrehajtása javítani fogja az ellátási lánc nyomonkövethetőségét és átláthatóságát, ugyanakkor környezeti, társadalmi és irányítási kritériumokat határoz meg a kritikus fontosságú ásványok megbízható és biztonságos prémium piacainak kiépítése érdekében. Ez lehetővé teszi a prémium piacok iránti igény nemzetközi szintű kiaknázását, és a felelősségteljes termelést globális mércévé teszi. A Bizottság biztosítani fogja, hogy az ellátási lánc diverzifikálása és rezilienciája a szabványokon alapuló piacok alapvető eleme maradjon.

Az EU és a tagállamok kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektekbe történő beruházásainak védelme érdekében alapvető fontosságú lesz annak biztosítása, hogy azok megvalósíthatóságát ne zavarhassák meg a meglévő beszállítók kizorító

⁽³²⁾ <https://g7.canada.ca/en/news-and-media/news/roadmap-to-promote-standards-based-markets-for-critical-minerals>.

piacbefolyásolási törekvései, valamint nem piacgazdasági elveket követő gyakorlatai és politikái. A G7-ekkel és más partnerekkel szoros együttműködésben, valamint a gazdasági biztonságról szóló közleménnyel összhangban **a Bizottság olyan szilárd szakpolitikai megközelítést (és az ehhez szükséges kereskedelmi eszközöket) kíván kidolgozni és alkalmazni, amely biztosítja, hogy az EU gyorsan és határozottan fel tudjon lépni a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncait érintően harmadik országok által alkalmazott nem piaci gyakorlatokkal, például az ármanipulációval szemben** ⁽³³⁾. E téren a Bizottság ki fogja aknázni az EU fő erősségeit – például az egységes piacához való hozzáférést – annak érdekében, hogy rövid távon biztosítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést abban az esetben, ha harmadik országok zavart okoznának az ellátási láncban.

Az egységes piac védelmét és a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának rezilienciáját célzó intézkedések
A Bizottság 2026 második negyedévétől és szükség szerint mozgósítani fogja az IMERA eszköztárát annak érdekében, hogy megvédje a belső piacot a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának ellátási zavaraitól szemben.
A Bizottság 2026 második negyedévéig beépíti a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet stratégiai projektjeit a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló rendeletbe a stratégiai ágazatokba irányuló külföldi befektetések feletti ellenőrzés növelése érdekében.
Ezzel párhuzamosan a Bizottság és a G7-partnerek ki fogják alakítani a kritikus fontosságú nyersanyagok környezeti, társadalmi, irányítási, valamint az ellátás diverzifikálására és a rezilienciára vonatkozó kritériumokra épülő, szabványokon alapuló piacait.
2026 második negyedévéig a Bizottság a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncán belüli nem piaci gyakorlatokkal, például az ártorzulásokkal szembeni fellépésre irányuló szilárd szakpolitikai megközelítést fog kidolgozni (beleértve az ehhez szükséges kereskedelmi eszközöket is).

6. HARMADIK ORSZÁGOKKAL KIALAKÍTOTT PARTNERSÉG A DIVERZIFIKÁCIÓ ÉRDEKÉBEN

6.1. Az uniós szerepvállalás megerősítése és kiterjesztése

Az EU kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátásának diverzifikálása érdekében a Bizottság az EU nevében és a tagállamokkal együttműködve a kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó proaktív diplomáciai menetrendet követ. A szabadkereskedelmi megállapodások, valamint a tiszta gazdaságot szolgáló kereskedelmi és beruházási partnerségek mellett 2021 óta eddig **15 stratégiai nyersanyag-partnerség** jött létre erőforrásokban gazdag országokkal, és az EU a jövőben tovább bővíti a **megbízható partnerekkel kialakított partnerségi hálózatát** ⁽³⁴⁾.

E partnerségek célja, hogy a helyi szintű értékteremtésnek köszönhetően mind az EU, mind partnerei számára előnyökkel szolgáljanak. Alapvető fontosságú a helyi hozzáadott érték

⁽³³⁾ Beillesztendő hivatkozás.

⁽³⁴⁾ Argentína, Ausztrália, Kanada, Chile, a Kongói Demokratikus Köztársaság, Grönland, Kazahsztán, Namíbia, Norvégia, Ruanda, Szerbia, Dél-Afrika, Ukrajna, Üzbegisztán és Zambia.

és munkahelyek létrehozása – többek között azáltal, hogy lehetővé teszik a harmadik országok számára, hogy a kitermelésen túlmutatóan is megerősítsék kapacitásukat. Összességében a partnerségek célja, hogy mindkét fél értékláncát integrálják a közös projektek támogatása, valamint a környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) szabványokkal, a kutatással és az innovációval kapcsolatos együttműködés révén.

A legutóbbi egyetértési megállapodás 2025. november 20-án került megkötésre **Dél-Afrikával**. Végrehajtása során várhatóan olyan konkrét projekteket fog támogatni, mint a ritkaföldfémek és mangán termelésére irányuló Zandkopsdrift stratégiai projekt, valamint a Manganese Metal Company nagy tisztaságú mangán-szulfát-monohidrátot előállító üzeme. Emellett a Bizottság kétoldalú tárgyalásokba kezdett **Brazíliával** is, amely a ritkaföldfémek, a nióbium, a nikkell, a grafit, a lítium, a mangán és az alumínium tekintetében fontos értékláncokkal rendelkező stratégiai partner.

A Bizottság emellett a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncának a stratégiai partnerekkel, a szabadkereskedelmi megállapodásokban részt vevő országokkal, a bővítési országokkal és a szomszédos országokkal való integrálására is törekedni fog. Például az Ukrajna számára fenntartott beruházási kereten keresztül a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projekteket fog finanszírozni, ami előnyös lehet az ukrán stratégiai projektek számára, és ösztönözheti az EU és Ukrajna közötti, nyersanyagokkal kapcsolatos stratégiai partnerség végrehajtását. Adott esetben a nyugat-balkáni beruházási kereten keresztül is biztosít pénzügyi eszközöket, hogy megkönnyítse ezen országok ipari értékláncainak integrációját az EU-val. Elő fogjuk mozdítani a fokozott együttműködést a szomszédosságpolitikában részt vevő országainkkal – különös tekintettel az észak-afrikai országokra – a foszfátérc- és hamuzsírforrásokhoz való hozzáférés terén, valamint az Öböl-menti országokkal. A földközi-tengeri paktum közelgő cselekvési terve számos olyan beruházási projektet fog magában foglalni, amelyek kölcsönösen előnyös lehetőségeket kínálnak a déli szomszédosság partnerországai számára is.

6.2. A diverzifikált ellátás biztosítása a többoldalú kezdeményezésekre támaszkodva

Multilaterális szinten az EU és a G20-partnerek üdvözölték a **kritikus fontosságú ásványokra vonatkozó keretet**, vagyis egy együttműködésen alapuló tervet, amely biztosítja, hogy a kritikus fontosságú ásványok a teljes értéklánc mentén előmozdítsák a fenntartható növekedést és jólétet⁽³⁵⁾. Ez a keret hozzá fog járulni többek között a geológiai erőforrások feltérképezésének ösztönzéséhez, a környezeti, társadalmi és irányítási szabványok javításához és a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncába történő beruházások növeléséhez.

A kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek közös kockázatmentesítése érdekében a Bizottság támogatja a G7-ek kanadai elnöksége alatt elindított, a kritikus fontosságú ásványok kitermelésével foglalkozó szövetséget. A G7-ek 2025. októberi miniszteri találkozásán bejelentett támogatott projektek listája az első lépés a kritikus fontosságú nyersanyagok globális ellátási láncának támogatására irányuló összehangolt erőfeszítések felé. A soron következő iterációknak további, különböző joghatóságokban megtalálható projekteket is magukban kell foglalniuk. A

⁽³⁵⁾ <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2025/11/22/g20-johannesburg-leaders-declaration/>.

kritikus fontosságú ásványok kitermelésével foglalkozó szövetség és a szabványokon alapuló piacok kialakítására vonatkozó G7-ütemterv a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának mind a kínálati, mind a keresleti oldalán tükrözi a fent ismertetett intézkedéseket.

A harmadik országokkal való partnerségek kialakítására irányuló intézkedések az ellátás diverzifikálása érdekében
A „Team Europe” összefüggésében rendelkezésre álló uniós diplomáciai és gazdasági eszközök szintén támogatni fogják az uniós és harmadik országbeli vállalatok közötti szerződések megkötését.
A Bizottság tárgyalásokat fog kezdeni Brazíliával a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos partnerségről. A Bizottság fokozni fogja a déli szomszédsággal folytatott együttműködést, különösen a földközi-tengeri paktum közelgő cselekvési terve révén.
A Bizottság arra fogja használni a G7-ek kritikus fontosságú ásványok kitermelésével foglalkozó szövetségét, hogy mind az EU-ban, mind pedig a partnerországokban csökkentse a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos projektek kockázatát.
A Bizottság a G20-ak kritikus fontosságú ásványokra vonatkozó keretrendszerén belül nyomon fogja követni a G20-ak szintjén tett, a diverzifikációra vonatkozó közös kötelezettségvállalást és az erre irányuló határozott erőfeszítéseket.

KÖVETKEZTETÉS

Bár az Európai Unió egyértelmű menetrendet határozott meg a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátás biztosítására, a meglévő magas szintű függőség várhatóan csak fokozatosan és középtávon fog csökkenni. Tekintettel a kihívás mértékére, az európai ipar diverzifikációra irányuló nagyszabású erőfeszítését csak a határozott, közös és együttes uniós és tagállami fellépés lesz képes támogatni azáltal, hogy számos eszközt, kompetenciát és pénzügyi kapacitást mozgósít a kritikus fontosságú nyersanyagok stabil és hatékony uniós értékláncának kialakítása érdekében.

A RESourceEU terv számos, az EU diverzifikációs politikájának rövid időn belül történő megerősítését célzó intézkedést irányoz elő annak érdekében, hogy gyorsan növelje az ellátási láncok zavaraival szembeni rezilienciáját, és középtávon új szakpolitikai irányt mutasson a piacoknak. Ezeket az intézkedéseket egy olyan központ létrehozása fogja alátámasztani, amely célzott eszközöket és ártámogatási mechanizmusokat alkalmaz majd, és képes lesz előmozdítani a diverzifikációt, a projektfejlesztést és a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós értékláncának rezilienciáját. A központ forrásait a jövőbeli többéves pénzügyi keret részeként javasolt Európai Versenyképességi Alap által biztosított pénzügyi kapacitás fogja biztosítani.

A kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátás diverzifikálását az elkövetkező években az EU kiemelt politikai prioritásaként kell kezelni. E célból a Bizottság valamennyi szakpolitikai és pénzügyi eszköz mozgósítása révén fokozni fogja a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós beszállítói bázisának bővítésére, a belföldi kitermelés és újrafeldolgozás megerősítésére, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagoktól való jelenlegi túlzott függőség csökkentésére irányuló erőfeszítéseit. Az Európai Bizottság a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos, az Európai Parlamenttel, az uniós

tagállamokkal, a harmadik országbeli partnerekkel, az ipari érdekelt felekkel és a civil társadalommal folytatott fokozott együttműködésre szólít fel. A Bizottság felkéri az Európai Tanácsot, hogy hagyja jóvá ezt a tervet. A RESourceEU sikere az együttműködésen múlik.